

[Gert Petersen]

rigsministeren – for længst (og klart i strid med retsplejelovens § 1016 A) har erklæret Arne Herløv Petersen for skyldig. Skandalen ville være fuldstændig, hvis Arne Herløv Petersen var blevet frikendt ved domstolen.

En anden mulig forklaring tør man næsten ikke tænke på, nemlig at der hermed er indledt en ny praksis i sager vedrørende statens sikkerhed: at politiet foretager sigtelse, at ministeren frafalder tiltale, men opretholder sigtelsen og dermed afsiger dommen. På den måde vil politisk debat om udenrigspolitik kunne afløses af myndighedernes uhammede sværtning af folk af anden opfattelse – den mulighed tror jeg dog ikke selv på, men den anføres for at vise det farlige perspektiv i justitsministerens handlemåde.

Gert Petersen (SF):

Jeg vil gerne indledningsvis understrege, at jeg ikke med spørgsmålet antaster justitsministerens ret til at komme med den erklæring, som han kom med, og jeg har egentlig ikke spor lyst til at diskutere juridiske spørgsmål, men mere spørgsmål vedrørende den almindelige retsbevidsthed.

Jeg er ikke jurist, men jeg har fået den idé – og jeg tror, mange mennesker deler den med mig – at ingen er skyldig, medmindre det modsatte er bevist. Jeg mener, at justitsministerens erklæring groft krænker det princip, måske ikke juridisk, formodentlig ikke juridisk. Der eksisterer givetvis nogle finesser dér, som er anvendt, men som i realiteten krænker et demokratisk retsprincip om, at ingen er skyldig, medmindre det modsatte er bevist, sammenholdt med et andet princip om, at det er domstolene, der afgør skyld, og ikke andre.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg tror, at hr. Gert Petersen lægger noget andet i hele begrebet tiltalefrafald, end man egentlig kan. Jeg skal heller ikke gøre mig klog på alle enkeltheder og fortolkninger i det juridiske, men jeg kan da oplyse, at der juridisk er en klar forskel imellem begrebet tiltaleopgivelse og tiltalefrafald, og disse begreber er man nødt til at tage som udgangspunkt, når man skal vurdere, hvad det er, justitsministeren har gjort.

I det første begreb, altså tiltaleopgivelse af en sag, ligger, at anklagemyndigheden ikke

har ment, at sagen kunne gennemføres til domfældelse. Men i det andet begreb, altså tiltalefrafald, ligger, at anklagemyndigheden principielt finder, at sagen kunne eller kan gennemføres til domfældelse, men at man af den ene eller anden grund afstår fra at gennemføre denne domfældelse. Det er der egentlig også sagt en del om i den redegørelse, som justitsministeren har sendt ud.

Denne form for afgørelse anvendes i øvrigt i mellem 2.000 og 3.000 tilfælde hvert år. Det er dog især inden for sager vedrørende unge lovovertrædere, men også i en række mere specielle tilfælde. Jeg kan nævne, at justitsministeren specielt i sager vedrørende statens sikkerhed efter straffeloven har en i princippet ubegrænset adgang til at afslutte sagerne med tiltalefrafald, og det er altså denne ret, justitsministeren har gjort brug af i den foreliggende sag.

Det er ganske korrekt, når hr. Gert Petersen anfører, at der i en sådan afgørelse så at sige er indbygget en tilkendegivelse om, at den sigtede ville kunne være domfældt. Det følger som sagt netop – og ret logisk – af begrebet »tiltalefrafald«.

Lad mig endelig tilføje, at når justitsministeren i denne sag valgte at udsende en offentlig redegørelse, hvori nogle af hovedpunkterne fra sagen blev lagt frem, var det netop for at undgå beskyldninger om at ville skjule kendsgerningerne. Redegørelsen indeholder naturligvis ikke oplysninger om forhold, der kan siges at tilhøre privatlivet. Havde regeringen ikke givet denne redegørelse, var vi utvivlsomt blevet kritiseret for hemmelighedskræmmeri.

Gert Petersen (SF):

Jeg synes, at statsministeren netop gjorde det, som jeg bad om ikke ville blive gjort, nemlig kastede sig ud i en juridisk redegørelse. Jeg er helt overbevist om, at justitsministeren har haft fingre med i spillet, da den redegørelse blev skrevet, for jeg tror ikke, at statsministeren på forhånd har kendt så meget til de juridiske subtiliteter eller kendt meget mere til dem, end jeg selv gør.

Men jeg lagde mærke til, at statsministeren brugte vendingen, at når man bruger udtrykket »tiltalefrafald«, er der tale om, at en sag kan gennemføres, men at man af den ene eller anden grund afstår. Så må jeg spørge